

Ievads

Eksports ir solis, kas nodrošina ekonomisko pilnveidi un izaugsmi. Eksports vienlaikus ir gan uzdrīkstēšanās paskatīties tālāk, gan nozīmīga ārējās tirdzniecības daļa. Tas ir veids, kā ne tikai popularizēt pašu valsti citās zemēs, bet arī pierādīt sevi, sasniedzot jaunas iespējas un starptautisku atpazīstamību.

Eksports spēj nodrošināt jaunas zināšanas un pieredzi, kontaktus, iespējas, paplašināšanas potenciālu un ražošanas apjoma palielināšanos, finansiālo stabilitāti un produkcijas attīstību. Lai to visu sasniegtu un saglabātu, nepieciešams izmantot instrumentus, kas paredzēti ārvalstu tirgū.

Tieši tāpēc *Dienas Business* un *DNB banka*, atbalstot un stiprinot ekonomikas virzītājspēku – eksportējošus uzņēmumus –, piedāvā Latvijā pirmo abonentizdevumu par eksportu – elektronisko rokasgrāmatu «Eksporta ceļvedis». Rokasgrāmata paredzēta gan tiem, kas vēlas uzdrīkstēties un paplašināt biznesu, gan tiem, kas jau iepazinuši eksporta pasauli.

Rokasgrāmata atklāj labāko nozares ekspertu pieredzi par piemērotāko eksporta tirgu atrašanu, regulāru komunikāciju un attiecību veidošanu, piedāvājumu sagatavošanu un pasūtījumu piegādi, risku novēršanu un juridiskajiem aspektiem.

Rokasgrāmata «Eksporta ceļvedis» apliecinās to, ka eksporta virziens ir sasniedzams ikvienam, saglabājot pozitīvu attieksmi un atbildības izjūtu, jo, ieklausoties citu pieredzē, ir iespējams pārliecinoši veidot savu eksporta ceļu.

Rokasgrāmatas «Eksporta ceļvedis» autoru kolektīvs

Profesionāli nozares eksperti Latvijā dalās pieredzē par eksporta attīstīšanu ilgtermiņā, tādējādi radot izpratni par eksporta piedāvātajām iespējām un pārvaramajiem šķēršļiem.

- **AS DNB banka** ir viena no lielākajām universālajām bankām Latvijā pēc aktīvu, depozītu, kredītu un kredītportfeļa apjoma un sniedz klientiem – privātpersonām un uzņēmumiem – konkurētspējīgus finanšu risinājumus, kā arī augsta līmeņa servisu plašā filiāļu tīklā. *DNB banka* ir pārliecinoša tirgus līdere kredītu un depozītu, fondu, aktīvu pārvaldīšanas, dzīvības apdrošināšanas un pensiju fondu, maksājumu un finanšu pakalpojumu, nekustamo īpašumu darījumu, ar naudas un kapitāla tirgiem saistīto pakalpojumu jomā. Šobrīd *DNB grupa* ir pārstāvēta 19 pasaules valstīs, nodrošinot plašu finanšu pakalpojumu

klāstu gan privātpersonām, gan uzņēmumiem.

Lāsma Rudzīte-Bice ir AS *DNB banka* Korporatīvo klientu apkalpošanas Faktoringa daļas vadītāja. Faktoringa jomā darbojas jau vairāk nekā 11 gadu, uzsākot darbu tolaik SIA *Unilīzings* (tagad *SEB Līzings*) kā faktoringa grāmatvede. Jau pēc pirmā nostrādātā gada uzņēmuma vadība piedāvāja sākt darboties faktoringa biznesa pusē, kļūstot par faktoringa projektu vadītāja asistentu un attiecīgi katru nākamo gadu par patstāvīgu projektu vadītāju un visbeidzot par faktoringa nodaļas vadītāju. AS *DNB banka* komandai pievienojās 2007. gadā, kad tika uzaicināta darboties industriālā un komerctransporta jomā, bet jau 2008. gada nogalē, vadības aicināta, atgriezās pie faktoringa biznesa attīstīšanas, kas ietvēra ne tikai darbu ar faktoringa klientiem, bet arī jaunas darījumu uzskaites sistēmas ieviešanu un jaunu faktoringa produktu izveidi. Savā profesionālajā darbībā publicējusies par faktoringa jautājumiem žurnālā *Kapitāls*, laikrakstā *Dienas Bizness* un arī uzstājusies kā eksperts Izdevniecības *Dienas Bizness* rīkotajā *Biznesa panākumu akadēmijā*.

- **ZAB Eversheds Bitāns** dibināts 1999. gadā. Tas sniedz juridisko palīdzību visās ar komercdarbību saistītās tiesību jomās, kā arī pārstāv klientu intereses tiesās. Īpašu reputāciju birojs ir izpelņījis komercsabiedrību reorganizācijā, konkurences tiesību, darba tiesību, nekustamā īpašuma un būvniecības tiesību, kā arī intelektuālā īpašuma tiesību jautājumos. Birojs regulāri konsultē savus klientus par līgumtiesībām.

Eversheds Bitāns ir vadošās advokātu biroju kompānijas *Eversheds International* biedrs un sniedz juridisko palīdzību 45 birojos 28 valstīs Eiropā, Vidējos Austrumos, Āfrikā un Āzijā. Tā ir viena no būtiskākajām *Eversheds* priekšrocībām starptautiskos tirdzniecības darījumos, jo dod iespēju operatīvi sniegt juridisko palīdzību klientiem visur, kur tas ir nepieciešams, un nodrošināt savlaicīgu informācijas apmaiņu, kas ir svarīgs priekšnosacījums ekonomiski pamatotu lēmumu pieņemšanai. *Eversheds Bitāns* ir vienīgais advokātu birojs Latvijā, kam ir šāda līmeņa starptautiska sadarbība.

Agris Bitāns 1998. gadā ieguvis zvērināta advokāta statusu, kopš 2007. gada ir zvērinātu advokātu biroja *Eversheds Bitāns* vadošais partneris.

Kopš 1997. gada ir lektors Latvijas Universitātes Juridiskās fakultātes Civiltiesību katedrā. Ir piedalījies Latvijas Civillikuma komentāru un Satversmes VII nodaļas *Cilvēka pamattiesības* komentāru izstrādē, grāmatas *Civiltiesiskā atbildība un tās veidi* autors.

Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģijas, Starptautiskās intelektuālā īpašuma aizsardzības asociācijas (*AIPPI*), Starptautiskās jauno advokātu asociācijas (*AJJA*) un Starptautiskās advokātu asociācijas (*IBA*) biedrs. 2011.gadā ir atkārtoti ievēlēts Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģijas padomē un 2012. gadā ir atkārtoti ievēlēts par Latvijas *AIPPI* grupas prezidentu.

Elīna Umbraško kopš 2007. gada strādā zvērinātu advokātu birojā *Eversheds Bitāns*, kur specializējas līgumtiesību, darba tiesību un apdrošināšanas tiesību jomā. 2008. gadā Latvijas Universitātē ieguvusi maģistra grādu tiesību zinātnē.

Elīnai Umbraško ir vairāk nekā septiņu gadu pieredze starptautisko tirdzniecības tiesību jautājumos, kopš 2010. gada vada seminārus eksporta un starptautiskās tirdzniecības jomā, dažādu publikāciju autore.

- **SIA GatewayBaltic** saviem klientiem sniedz profesionālu palīdzību starptautisko tirgu apgūvē un ir atzītākais šāda veida uzņēmums Baltijā. *GatewayBaltic* piedāvā eksporta veicināšanas jeb *Export Intelligence™* pakalpojumus uzņēmumiem, kas nolēmuši paplašināties starptautiskā

līmenī un atrast klientus jaunos tirgos, bet tirgus izpētes pakalpojumi tiek sniegti uzņēmumiem, kam nepieciešama aktuāla tirgus informācija par specifiskām nozarēm, konkurentiem, produktiem, pārdošanas kanāliem, tirgus lielumu, tendencēm, kā arī esošo klientu lojalitāti.

Uzņēmums arī aktīvi darbojas jauno uzņēmēju izglītošanā eksporta jomā, organizējot studiju vizītes un kontaktbiržas dažādos tirgos, apmācību kursus *Eksporta Akadēmija*, semināru ciklus *Eksporta Rīts*, *Starpvalstu Tilts* un daloties pieredzē starptautiskās konferencēs.

GatewayBaltic dibināts 2004. gadā un attīstījis stabilu partneru tīklu Eiropā un NVS valstīs. Šo gadu aktīvās darbības laikā realizēti vairāk nekā 250 eksporta veicināšanas projektu pārtikas, kokapstrādes, metālapstrādes, vieglās rūpniecības, poligrāfijas, IT, elektronikas, ķīmijas, būvniecības, telekomunikāciju, dizaina un citās industrijās.

GatewayBaltic pakalpojumus izvēlas tādi uzņēmumi kā *Rīgas Dzirnānieks*, *Brīvais Vilnis*, *Melnā Kafija*, *Putnu Fabrika Ķekava*, *Kvadra Pak*, *Balticovo*, *Polipaks*, *Livonia Print*, *Munio Candela*, *NPK Terminālis*, *GMT*, *Būve un Forma*, *Valpro*, *Belmast*, *Autonams*, *Kopa*, *Ergolain*, *Baldai Jums*, *Utenos Trikotazas*, *Windex*, *Voke III*, *IPA*, *Hilleberg*, *Tosmare* un citi.

Inga Ulmane ir **GatewayBaltic** vecākā eksporta projektu koordinatore un jau vairākus gadus konsultē uzņēmumus eksporta un tirgus izpētes jomā. Kopš 2009. gada Inga strādā Baltijas vadošajā eksporta konsultāciju un tirgus izpētes uzņēmumā *GatewayBaltic*. Izmantojot Ingas ekspertīzi, *GatewayBaltic* klienti ir attīstījuši pārdošanas tīklus gan Rietumeiropā, gan Austrumeiropā, tajā skaitā Krievijā, un Skandināvijā dažādās nozarēs: pārtikas ražošana, metālapstrāde, kokrūpniecība, būvniecība, IT, kosmētika, poligrāfija u.c.

Inga Ulmane ir absolvējusi Banku augstskolu un ieguvusi MBA grādu Rīgas Tehniskajā universitātē, kā arī strādājusi vairākos starptautiskos projektos Eiropas mērogā. Inga Ulmane aktīvi piedalās Latvijas uzņēmumu eksportspējas veicināšanā, gan organizējot dažādas konferences un apmācības, gan vadot izglītojošus seminārus Baltijā.

- **SIA Coface Latvia** ir starptautisko kredītrisku apdrošinātājs. Tas ir pirmais un vienīgais uzņēmums Latvijas tirgū, kas piedāvā tik daudzveidīgu un kvalitatīvu darījumu risku pārvaldi, sniedzot tādus pakalpojumus kā kredītrisku apdrošināšana, parādu piedziņa un informācijas serviss, piemēram, kredītatskaites, uzņēmumu finanšu analīze, monitorings un nozaru analīze. *Coface* ir vienīgā organizācija pasaulē, kas nodrošina visas četras galvenās riska kontroles funkcijas:

informāciju, parādu atgūšanu, kredītrisku apdrošināšanu un faktoringu. Īpaši izstrādātie, konkrētām klientu vajadzībām pieskaņotie risinājumi un produkti padara *Coface* par garantiju drošiem biznesa darījumiem visā pasaulē.

- **MARSH SIA** – starptautiska apdrošināšanas brokeru kompānija, kas palīdz klientiem gūt sekmes, definējot, izstrādājot un sniedzot inovatīvus, nozarei pielāgotus risinājumus efektīvai risku pārvaldībai. *MARSH* ir viena no pasaulē lielākajām apdrošināšanas un konsultāciju brokeru kompānijām un Latvijas tirgū sniedz neatsveramu pasaules līmeņa pieredzi un zināšanas sadarbībai ar saviem klientiem.

Sandra Smiltnece ieguvusi profesionālo ekonomista izglītību Latvijas Universitātē. Finanšu sektorā strādā jau kopš 2002. gada. Kopš 2014. gada novembra strādā uzņēmumā **MARSH** par kredītrisku apdrošināšanas vadītāju, konsultējot un piedāvājot risinājumus gan finanšu institūcijām, valsts uzņēmumiem, gan ražošanas un tirdzniecības uzņēmumiem. Iepriekš strādāja vienā no lielākajiem pasaules kredītriska apdrošināšanas uzņēmumiem **Coface Latvia** par pārdošanas un mārketinga vadītāju, kopš 2011. gada darbojas arī Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras Eksporta padomē. Regulāri kā kredītriska apdrošināšanas eksperte veic dažādu nozaru un uzņēmumu kredīspējas analīzi, piedalās uzņēmumu TOP 500 analīzē, vērtējot spējīgākos un perspektīvākos uzņēmumus un to potenciālu.

- **SIA Latvijas Garantiju aģentūra** ir pilna spektra attīstības finanšu institūcija, kas palīdz uzņēmējiem piesaistīt finansējumu nepietiekama nodrošinājuma gadījumā un paplašināt esošo darbību, sniedzot mezanīna aizdevumus, apdrošina eksporta darījumu riskus, kā arī sniedz riska kapitāla finansējumu.

Baiba Juhansone no 2008. gada strādā SIA *Latvijas Garantiju aģentūra*, darba pienākumi saistīti ar finanšu instrumentu ieviešanu. Latvijas Universitātē iegūts sociālo zinātņu maģistra grāds Eiropas studijās un sociālo zinātņu bakalaura grāds uzņēmējdarbības vadībā.

Artūrs Karlsons no 2009. gada strādā SIA *Latvijas Garantiju aģentūra* un ir atbildīgs par jautājumiem, kas saistīti ar eksporta kredīta garantiju instrumentu. Iepriekšējā darba pieredze ir iegūta Ekonomikas ministrijas Eksporta politikas nodaļā. Banku augstskolā iegūts maģistra grāds studiju programmā *Finanses*.

- **SIA CVO Recruitment Latvia** ir viens no pieredzes bagātākajiem personāla atlasē un personāla atbalsta pakalpojumu sniedzējiem Baltijā. Latvijā uzņēmums darbojas jau vairāk nekā desmit gadu, nodrošinot specializētu pieeju darbinieku piemeklēšanā un novērtēšanā. Pamata specializācijas jomas ir pārdošana, mārketinga un biznesa

attīstība, finanses un banku darbība, tehnoloģijas un IT, personālvadība un jurisprudences, iepirkumi un loģistika, farmācija. Uzņēmuma mērķis ir veicināt Latvijas darba tirgus attīstību, atbalstot aktīvu darbinieku profesionālo izaugsmi un biznesa organizāciju mērķu sasniegšanu.

Baiba Kreišmane ir SIA *CVO Recruitment Latvia* mārketinga un komunikācijas vadītāja. Galvenā Baibas misija ir uzņēmuma komandas kā darba tirgus ekspertu tēla stiprināšana sabiedrībā.

- **KPMG** ir globāls profesionālu kompāniju tīkls, kas darbojas 152 valstīs, un tā dalībuzņēmumos visā pasaulē strādā 145 tūkstoši darbinieku. Baltijas valstīs **KPMG** darbību uzsāka 1994. gadā un šobrīd katrā valstī strauji attīstās, sniedzot klientiem revīzijas, nodokļu un juridiskos pakalpojumus, riska vadības, ieskaitot informācijas tehnoloģiju riska vadības, un arī finanšu konsultāciju pakalpojumus. **KPMG** klienti Latvijā pārstāv visas tautsaimniecības nozares un ir lielu starptautisku korporāciju filiāles, veiksmīgi vietējie uzņēmumi, valsts iestādes un aģentūras un nevalstiskās organizācijas.

Gunta Kauliņa strādā *KPMG Baltics* SIA kopš 2003. gada un ir vecākā nodokļu menedžere. Viņa ir sertificēta nodokļu konsultante ar specializāciju – netiešie nodokļi, kā arī ES nodokļu jautājumi. Pirms tam strādājusi LR Finanšu ministrijā, kur guvusi 11 gadu pieredzi nodokļu likumdošanas jomā un kur pēdējais ieņemamais amats bija Nodokļu politikas departamenta direktore. 2007. gadā ieguvusi doktora grādu ekonomikā RTU SESMI, savukārt 2011. gadā maģistra grādu ekonomikā RTU, kā arī inženiera-ekonomista kvalifikāciju. Regulāri vada seminārus un kursus par nodokļu piemērošanu, konsultē uzņēmumus specifiskos nodokļu piemērošanas jautājumos, kā arī gatavo eksperta slēdzienus nodokļu strīdu jautājumos nodokļu administrācijas un tiesu iestādēm. Neskaitāmu publikāciju un komentāru autore par nodokļu praktiskās piemērošanas jautājumiem Latvijas žurnālos un avīzēs, tajā skaitā *Grāmatvedība un Revīzija*, *Bilance*, *Latvijas Ekonomists*, *Saldo*, *Dienas Business* un *Diena*.

- **SIA Amber Training International** ir starptautiska supervīzijas un koučinga kompānija, kas specializējas organizāciju vadības jautājumos un veicina uzņēmumu profesionālo izaugsmi. Uzņēmuma misija ir sekmēt klienta personības un profesionālo prasmju pilnveidošanos ar personīgajām izmaiņām.

Andris Dieviņš ir SIA *Amber Training International* vadītājs, biznesa attīstības treneris, supervizors un koučs. Koučings, līderība, komandas vadība, konfliktu risināšana un organizācijas attīstība ir jomas, kurās viņš pilnveido sevi un citus jau vairāk nekā 10 gadus. Jau no 2008. gada vada starpkultūru sadarbības un saskarsmes mācības, veido un vada mācību treniņus, grupas un komandas supervīzijas gan organizācijām, gan individuālajiem klientiem.

Andra uzmanības lokā ir starpkultūru sakarsme, īpaši Latvijas un Indijas attiecības, arī Skandināvijas valstis, Krievija, ASV, Vācija, Austrija un Baltijas valstis. 5 gadus viņš darbojas starptautiskajā intervīzijas–supervīzijas grupā *Advantages of intercultural differences*.

2010. gadā bija viens no organizācijas *Indijas Baltijas federācija kultūrai un*

tirdzniecībai izveides iniciatoriem un pirmais tās valdes priekšsēdētājs. 2013. gadā kļuva par jaunizveidotās Latvijas–Indijas konsultatīvās padomes valdes locekli. Ir piedalījies arī vairākās tirdzniecības misijās Indijā, lai veicinātu Latvijas eksportu uz Indiju.

Supervizora un kouča augstākā profesionālā izglītība iegūta Vācijas supervīzijas institūtā *De Ro te Faden* un Tallinas Universitātes institūta *Fine Arts 3* programmā «Organizāciju attīstība, starpkultūru supervīzija un koučings».